

Международен счетоводен стандарт (МСС) 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1126/2008 на Комисията от 3 ноември 2008 година за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета (Текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1274/2008 на Комисията от 17 декември 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 1 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 53/2009 на Комисията от 21 януари 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 32 и МСС 1 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 70/2009 на комисията от 23 януари 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Подобренията на международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 494/2009 на Комисията от 3 юни 2009 година, изменящ Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 27 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 495/2009 на Комисията от 3 юни 2009 година, изменящ Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 3 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 824/2009 на Комисията от 9 септември 2009 година, изменящ Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 39 и Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 7 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 на Комисията от 15 септември 2009 година, изменящ Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 39 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1171/2009 на Комисията от 30 ноември 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на Разяснение 9 на Комитета за разяснения на международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) и на Международен счетоводен стандарт (МСС) 39 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 243/2010 НА Комисията от 23 март 2010 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с

подробненията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 149/2011 на Комисията от 18 февруари 2011 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с подобренията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1254/2012 на Комисията от 11 декември 2012 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на Международен стандарт за финансово отчитане 10, Международен стандарт за финансово отчитане 11, Международен стандарт за финансово отчитане 12, Международен счетоводен стандарт 27 (2011 г.) и Международен счетоводен стандарт 28 (2011 г.) (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1255/2012 на Комисията от 11 декември 2012 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 12, Международни стандарти за финансово отчитане 1 и 13 и Разяснение 20 на Комитета за разяснения на международните стандарти за финансово отчитане (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1174/2013 на Комисията от 20 ноември 2013 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО) 10 и 12 и Международен счетоводен стандарт (МСС) 27 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1375/2013 НА КОМИСИЯТА от 19 декември 2013 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 39 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/28 на Комисията от 17 декември 2014 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международни стандарти за финансово отчитане 2, 3 и 8 и Международни счетоводни стандарти 16, 24 и 38 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/1905 на Комисията от 22 септември 2016 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 15 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/2067 на Комисията от 22 ноември 2016 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 9 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/1986 на Комисията от 31 октомври 2017 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 16 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/34 на Комисията от 15 януари 2020 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с

Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 39 и международни стандарти за финансово отчитане 7 и 9 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/25 на Комисията от 13 януари 2021 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 39 и Международни стандарти за финансово отчитане 4, 7, 9 и 16 (текст от значение за ЕИП)

ЗАКОН за счетоводството (ЗСч) - § 1, § 2

Забележка: * Дружествата прилагат посочените в РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/25 изменения най-късно от началната дата на първата си финансова година, започваща на или след 1 януари 2021 г.

1. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

ОБХВАТ

2. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016, РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2017/1986, ОВ L 291, 09/11/2017) Настоящият стандарт се прилага от всички предприятия по отношение на всички видове финансови инструменти, с изключение на:

а) МСФО 9 позволява да се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането по настоящия стандарт; и

б) лизингови права и задължения, за които се прилага МСФО 16 Лизинг.

Уточнения:

i) вземания по финансов лизинг (т.е. нетни инвестиции във финансов лизинг) и вземания по оперативен лизинг, признати от лизингодателя, са обект на условията за отписване и обезценка на настоящия стандарт (вж. параграфи 15—37, 58, 59, 63—65 и допълнение А, параграфи НП36—НП52 и НП84—НП93);

ii) пасивите по лизинг, признати от лизингополучателя, са обект на разпоредбите за отписване в параграф 39 от настоящия стандарт; и

iii) деривативи, внедрени в лизингови договори, са обект на условията, касаещи внедрените деривативи, на настоящия стандарт (вж. параграфи 10—13 и допълнение А, параграфи НП27—НП33);

в) права и задължения на работодатели по планове за доходи на наети лица, към които се прилага МСС 19 Доходи на наети лица;

г) (изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 53/2009, ОВ L 17, 22/01/2009) Финансови инструменти, емитирани от предприятието, които отговарят на дефиницията на инструмент на собствения капитал в МСС 32 (включително опции и варианти) или които се изисква да се класифицират като инструменти на собствения капитал съгласно параграфи 16А и 16Б или параграфи 16В и 16Г на МСС 32. Притежателят на такива инструменти на собствения капитал обаче трябва да прилага настоящия стандарт към тези инструменти, освен ако те не отговарят на изключението в (а)-горе;

д) правата и задълженията, възникващи съгласно: i) договорите за застраховка, така както са определени в МСФО 4 Застрахователни договори, различни от правата и задълженията на емитента, възникващи съгласно застрахователен договор, който отговаря на определението за договор за финансова гаранция в параграф 9, или ii) договор, който попада в обхвата на МСФО 4, след като той съдържа негарантиран доход. Стандартът обаче се прилага за деривативи, които са внедрени в подобен договор, когато деривативът сам по себе си не е договор от обхвата на

МСФО 4 (вж. параграфи 10—13 и допълнение А, параграфи НП23—НП33). Нещо повече, ако емитента на договори за финансовата гаранция преди е заявил изрично, че счита такива договори за застрахователни договори и е използвал отчитане, приложимо за застрахователни договори, емитентът може да избере да прилага или настоящия стандарт, или МСФО 4 за такива договори за финансова гаранция (вж. параграфи НП4 и НП4А). Емитентът може да направи този избор за всеки отделен договор, но изборът за всеки договор е неотменим;

(отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 495/2009, ОВ L 149, 12/06/2009)

ж) (изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1174/2013, ОВ L 312, 21/11/2013) всеки форуърден договор между купувач и акционер продавач за покупка или продажба на придобито предприятие, с който би се постигнала бизнес комбинация в обхвата на МСФО 3 Бизнес комбинации на бъдеща дата на придобиване; Срокът на форуърдния договор не следва да надвишава разумен период, който е обичаен за получаването на необходимите разрешения и приключването на сделката.

з) Кредитни ангажименти, различни от описаните в параграф 4. Емитентът на кредитен ангажимент прилага МСС 37 към кредитни ангажименти, които не попадат в обхвата на настоящия стандарт. Всички кредитни ангажименти обаче са обект на условията за отписване на настоящия стандарт (вж. параграфи 15—42 и допълнение А, параграфи НП36—НП63);

и) финансови инструменти, договори и задължения по сделки с плащане на базата на акции, за които се прилага МСФО 2 Плащане на базата на акции, с изключение на договори, попадащи в обхвата на параграфи 5—7 от настоящия стандарт, за които се прилага стандартът;

й) права за плащания за компенсиране на предприятие за разходите, които предприятието трябва да направи, за да уреди пасив, който признава като провизия съгласно МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, или за който в по-ранен период е бил признат за провизия съгласно МСС 37;

к) (изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/1905, ОВ L 295, 29/10/2016) правата и задълженията, попадащи в обхвата на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти, които са финансови инструменти, с изключение на тези, за които в МСФО 15 се посочва, че се отчитат в съответствие с МСФО 9.

2А (Нов - Регламент (ЕС) № 2016/1905, ОВ L 295, 29/10/2016) Изискванията за обезценка на настоящия стандарт се прилагат към тези права, за които в МСФО 15 се посочва, че се отчитат в съответствие с настоящия стандарт за целите на признаването на загубите от обезценка.

3. [Заличен]

4. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

5. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

6. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

7. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

8. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Понятията, дефинирани в МСФО 13, МСФО 9 и МСС 32, са използвани в настоящия стандарт със значенията, посочени в допълнение А към МСФО 13, допълнение А към МСФО 9 и параграф 11 от МСС 32. В МСФО 13, МСФО 9 и МСС 32 са дефинирани следните понятия:

— амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив

— отписване

— дериватив

— метод на ефективната лихва

— ефективен лихвен процент

- инструмент на собствения капитал (капиталов инструмент)
- справедлива стойност
- финансов актив
- финансов инструмент
- финансов пасив

и дават насоки за прилагането на тези определения.

9. (Изм. - Регламент (ЕО) № 1255/2012, ОВ L 360, 29/12/2012, РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/28, ОВ L 5, 09/01/2015, Регламент (ЕС) № 2016/1905, ОВ L 295, 29/10/2016) В настоящия стандарт са използвани следните термини с посоченото значение:

Определение за дериватив (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

Определения за четири категории финансови инструменти (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

Определение на договор за финансова гаранция (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

Определения, отнасящи се до признаването и оценяването (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

Определения, свързани с отчитане на хеджирането

Неотменим ангажимент е обвързващо споразумение за размяната на определено количество ресурси, на определена цена на определена дата или дати в бъдеще.

Прогнозна сделка е недоговорена, но очаквана бъдеща сделка.

Хеджиращ инструмент е определен дериватив или (само по отношение на хеджирането на валутен риск) определен недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, чиято справедлива стойност или парични потоци се очаква да компенсират промените в справедливата стойност или паричните потоци на определена хеджирана позиция (параграфи 72-77 и допълнение А, параграфи НП94-НП97 съдържат подробности за определението за хеджиращ инструмент).

Хеджирана позиция е актив, пасив, неотменим ангажимент, много вероятна прогнозна сделка или нетна инвестиция в чуждестранна дейност, която: а) излага предприятието на риск от промени в справедливата стойност или бъдещите парични потоци, и б) е определена като хеджирана (параграфи 78-84 и допълнение А, параграфи НП98-НП101 съдържат подробности за определението за хеджирана позиция).

Ефективност на хеджирането е степента, до която промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция, които се дължат на хеджирания риск, се компенсират от промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджиращия инструмент (вж. допълнение А, параграфи НП105-НП113).

10 - 70 (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

ХЕДЖИРАНЕ

71. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Ако предприятието прилага МСФО 9 и не е избрало като своя счетоводна политика да продължи да прилага изискванията за отчитане на хеджирането по настоящия стандарт (вж. параграф 7.2.19 от МСФО 9), то прилага изискванията за отчитане на хеджирането по глава 6 от МСФО 9. При хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция по дял от портфейл от финансови активи или финансови пасиви предприятието може обаче, в съответствие с параграф 6.1.3 от МСФО 9, да приложи изискванията за отчитане на хеджирането по настоящия стандарт вместо посочените в МСФО 9. В този случай предприятието трябва също да приложи специфичните изисквания за

отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск (вж. параграфи 81А, 89А и НП114—НП132).

Хеджиращи инструменти

Инструменти, отговарящи на изискванията

72. Настоящият стандарт не ограничава условията, при които дериватив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, стига да са спазени условията на параграф 88, с изключение на някои издадени опции (вж. допълнение А, параграф НП94). Въпреки това недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент само при хеджиране на валутен риск.

73. За целите на отчитане на хеджирането само инструменти, които съдържат контрагент, който е външно лице по отношение на отчитащото се предприятие (т.е. външно лице за групата, сегмента или отделното предприятие, което се отчита) може да бъде определен като хеджиращ инструмент. Въпреки че отделните предприятия в консолидираната група или подразделения на предприятието могат да сключват сделки с цел хеджиране с други предприятия в групата или подразделения на предприятието, вътрешно груповите сделки се елиминират при консолидацията. Следователно такива сделки с цел хеджиране не отговарят на условията за отчитане на хеджирането в консолидираните финансови отчети на групата. Те обаче могат да отговарят на условията за отчитане на хеджирането в индивидуалните или отделни финансови отчети на отделните предприятия в групата, при положение че са външни лица по отношение на отделното предприятие, което се отчита.

Определяне на хеджиращи инструменти

74. Обикновено има само един измерител на справедлива стойност на хеджиращ инструмент в неговата цялост, а факторите, пораждащи промени в справедливата стойност, са взаимно зависими. По този начин едно хеджиращо взаимоотношение се определя от предприятието по отношение на хеджиращ инструмент в неговата цялост. Единствените позволени изключения са:

а) отделяне на вътрешната стойност и времевата стойност на опционен договор и определяне като хеджиращ инструмент само на промяната във вътрешната стойност на опцията, като се изключи промяната във времевата стойност; и

б) отделяне на лихвения елемент и спот цената на форуърден договор.

Тези изключения са позволени, защото вътрешната стойност на опцията и премията на форуърда могат като цяло да бъдат оценени поотделно. Динамична стратегия на хеджиране, която оценява както вътрешната стойност, така и времевата стойност на опционен договор, може да отговори на изискванията за отчитане на хеджирането.

75. Пропорционална част от целия хеджиращ инструмент, например 50 % от фиктивната стойност, може да се определи като хеджиращ инструмент в хеджиращо взаимоотношение. Въпреки това хеджиращото взаимоотношение не може да се определи само за част от времеви период, през който хеджиращият инструмент остава в обръщение.

76. Самостоятелен хеджиращ инструмент може да се определи за хеджиране на повече от един вид риск, при положение че:

а) хеджираните рискове могат ясно да се идентифицират;

б) ефективността на хеджирането може да бъде демонстрирана; и

в) възможно е да се гарантира наличието на специфично определяне на хеджиращия инструмент и на различните рискови позиции.

77. Два или повече дериватива или пропорционални части от тях (или в случай на хеджиране на валутен риск, два или повече недериватива или пропорционални части от тях, или комбинация от деривативи и недеривативи или на пропорционални части от тях), може да се разглеждат в

комбинация и съвместно да се определят като хеджиращ инструмент, включително когато риск (ове), възникващ (и) от някои деривативи компенсират (т) тези, които произхождат от други. Въпреки това лихвен диапазон или друг деривативен инструмент, който комбинира издадена опция и закупена опция, не отговаря на условията за хеджиращ инструмент, ако е по същество нетна издадена опция (за която се получава нетна премия). По подобен начин, два или повече инструмента (или пропорционални части от тях) могат да бъдат определени като хеджиращ инструмент, само ако никой от тях не е продадена опция или нетна продадена опция.

Хеджирани позиции

Позиции, отговарящи на изискванията

78. Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, много вероятна прогнозна сделка или нетна инвестиция в чуждестранна дейност. Хеджираната позиция може да бъде: а) самостоятелен актив, пасив, неотменим ангажимент, много вероятна прогнозна сделка или нетна инвестиция в чуждестранна дейност, б) група от активи, пасиви, неотменими ангажименти, много вероятни прогнозни сделки или нетни инвестиции в чуждестранна дейност с подобни рискови характеристики, или в) само при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск, част от портфейла с финансови активи или финансови пасиви, които притежават риска, който се хеджира.

79. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

80. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 243/2010, ОВ L 77, 24/03/2010, изм. - Регламент (ЕО) № 1174/2013, ОВ L 312, 21/11/2013) За целите на отчитане на хеджирането, само активи, пасиви, неотменими ангажименти или много вероятни прогнозни сделки, в които участва външно лице за предприятието, могат да бъдат определяни като хеджирани позиции. От това следва, че счетоводното отчитане на хеджирането може да бъде приложено и за сделки между предприятия в същата група единствено в индивидуалните или отделните финансови отчети на тези предприятия, но не и в консолидираните финансови отчети на групата, с изключение на консолидираните финансови отчети на инвестиционно предприятие по смисъла на МСФО 10, когато сделките между инвестиционно предприятие и неговите дъщерни дружества, които са оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата, не се отстраняват от консолидираните финансови отчети. В съответствие с МСС 21, печалбата и загубата от валутния обменен курс по вътрешно групови парични позиции не се елиминират напълно при консолидация, когато вътрешно груповата парична позиция е от сделка между две предприятия от групата, които функционират с различни валути. В допълнение, рискът на чуждестранната валута на много вероятна прогнозна вътрешно групово сделка може да се квалифицира като хеджирана позиция в консолидираните финансови отчети, при условие че сделката е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на предприятието, сключващо тази сделка, и риска на чуждестранната валута ще повлияе консолидираната печалба или загуба.

Определяне на финансови позиции като хеджирани позиции

81. Ако хеджираната позиция е финансов актив или финансов пасив, тя може да бъде хеджирана позиция по отношение на рисковете, свързани само с част от нейните парични потоци или справедлива стойност (например един или повече избрани договорни парични потоци или части от тях или процент от справедливата стойност) при положение, че ефективността може да се оценява. Например разграничима и поотделно оценима част от лихвена експозиция на лихвоносен актив или лихвоносен пасив може да бъде определена като хеджиран риск (например безрисков лихвен процент или компонент на стандартен лихвен процент от цялата изложеност на риск на хеджирания финансов инструмент).

81А. При хеджиране на справедливата стойност на изложеността на лихвен риск на портфейл от финансови активи или финансови пасиви (и само при такова хеджиране) хеджираната част може

да се определи по отношение на сума от дадена валута (например сума в долари, евро, лири стерлинги или рандове), а не като отделни активи (или пасиви). Въпреки че портфейлът може за целите на управлението на риска да съдържа активи и пасиви, определената сума е сума от активи или сума от пасиви. Определянето на нетна сума, включваща активи и пасиви, не се позволява. Предприятието може да хеджира част от лихвения риск, свързан с тази определена сума. Например в случай на хеджиране на портфейл, който съдържа активи, които могат да бъдат предплатени, предприятието може да хеджира промяната в справедливата стойност, която се дължи на промяна в хеджиран лихвен процент, на базата на очакваните, а не на договорните дати на преоценка. [...]

82. Ако хеджираната позиция е нефинансов актив или нефинансов пасив, тя се определя като хеджирана позиция: а) за валутни рискове, или б) в своята цялост за всички рискове заради трудността да се изолира и измери съответната част от паричните потоци или промените в справедливата стойност, дължащи се на специфични рискове извън валутните рискове.

Определяне на групи от позиции като хеджирани позиции

83. Подобни активи или подобни пасиви се агрегират и хеджират като група само ако отделните активи или отделните пасиви в групата споделят рисковата експозиция, която се определя като хеджирана. Освен това промяната в справедливата стойност, която се дължи на хеджирания риск, за всяка отделна позиция в групата се очаква да е приблизително пропорционална част от цялата промяна в справедливата стойност, породена от хеджирания риск в групата от позиции.

84. Тъй като предприятието оценява ефективността на хеджирането, като сравнява промяната в справедливата стойност или паричния поток на хеджиращия инструмент (или на група от подобни хеджиращи инструменти) и на хеджираната позиция (или група от подобни хеджирани позиции), като сравнява хеджиращия инструмент с цялата нетна позиция (например нетната позиция от всички активи с фиксирана цена и всички пасиви с фиксирана цена, които имат подобни падежи), а не с конкретна хеджирана позиция, предприятието не отговаря на условията за отчитане на хеджирането.

Отчитане на хеджирането

85. Отчитането на хеджирането признава ефектите от компенсирането върху печалбата или загубата на промените в справедливите стойности на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция.

86. Хеджиращите взаимоотношения са следните три вида:

а) хеджиране на справедливата стойност: хеджиране на изложеността на риск от промени в справедливата стойност на признат актив или пасив или на непризнат неотменим ангажимент, или на определена част от такъв актив, пасив или неотменим ангажимент, която се дължи на конкретен риск и може да окаже влияние върху печалбата или загубата;

б) хеджиране на паричен поток: хеджиране на изложеността на риск от променливост на паричните потоци, която: 1. се дължи на конкретен риск, свързан с признат актив или пасив (например всички или някои бъдещи лихвени плащания по дълг с променлив лихвен процент), или на много вероятна прогнозна сделка, и 2. може да окаже влияние върху печалбата или загубата;

в) хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, както е дефинирана в МСС 21.

87. Хеджиране на валутния риск на неотменим ангажимент може да се отчете като хеджиране на справедлива стойност или като хеджиране на паричен поток.

88. (Изм. - Регламент (ЕО) № 1255/2012, ОВ L 360, 29/12/2012, РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за отчитане на

хеджирането съгласно параграфи 89—102, когато и само когато са изпълнени всички от следните условия:

- а) При започване на хеджирането се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение и на целта и стратегията за управлението на риска, за да се предприеме хеджиране в предприятието. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция или сделка, същността на хеджирания риск и начините, които предприятието ще използва за оценка на ефективността на хеджиращия инструмент при компенсиране на експозицията към промени в справедливата стойност на хеджираната позиция или на паричните потоци, които се дължат на хеджирания риск.
- б) Хеджирането се очаква да бъде високоефективно (вж. допълнение А, параграфи НП105-НП113) при постигане на компенсиращи се промени в справедливата стойност или паричните потоци, които се дължат на хеджирания риск, в съответствие с първоначално документираната стратегия за управление на риска за това конкретно хеджиращо взаимоотношение.
- в) При хеджиране на парични потоци прогнозната сделка, която е обект на хеджирането, трябва да е много вероятна и да представлява експозиция към промените в паричните потоци, които в крайна сметка оказват влияние върху печалбата или загубата.
- г) ефективността на хеджирането може да бъде оценена по надежден начин, т.е. могат да бъдат надеждно оценени справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция, които се дължат на хеджирания риск, както и справедливата стойност на хеджиращия инструмент.
- д) Хеджирането се оценява постоянно и фактически се определя като високоефективно в рамките на отчетните периоди, за които е определено хеджирането.

Хеджиране на справедлива стойност

89. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Ако през периода хеджирането на справедлива стойност отговаря на условията в параграф 88, то се отчита по следния начин:

- а) печалбата или загубата от преоценката на хеджиращия инструмент по справедлива стойност (за деривативен хеджиращ инструмент) или на валутния компонент на балансовата му стойност, оценена в съответствие с МСС 21 (за недеривативен хеджиращ инструмент), се признава в отчета за всеобхватния доход; и
- б) печалбата или загубата от хеджираната позиция, която се дължи на хеджирания риск, коригира балансовата стойност на хеджираната позиция и се признава в отчета за доходите. Това се прилага дори ако хеджираната позиция при други обстоятелства се оценява по цена на придобиване. Признаването в отчета за доходите на печалбата или загубата, която се дължи на хеджирания риск, се прилага, ако хеджираната позиция е финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9

89А. При хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция, която е част от портфейл с финансови активи или финансови пасиви (и само при такова хеджиране), изискването на параграф 89, буква б) може да се изпълни, като печалбата или загубата, която се дължи на хеджираната позиция, се представи по някой от следните начини:

- а) на самостоятелен отделен ред в активите, за тези времеви периоди на преоценка, в които хеджираната позиция е актив; или
- б) на самостоятелен отделен ред в пасивите, за тези времеви периоди на преоценка, в които хеджираната позиция е пасив.

Отделните редове, посочени в букви а) и б) по-горе, се представят до финансовите активи или финансовите пасиви. Сумите, включени на тези редове, се изваждат от отчета за финансовото състояние, когато активите или пасивите, за които се отнасят, бъдат отписани.

90. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Ако само конкретни рискове, които се отнасят за хеджирана позиция, бъдат хеджирани, признатите промени в справедливата стойност на хеджираната позиция, които не са свързани с хеджирания риск, се признават, както е посочено в параграф 5.7.1 от МСФО 9.

91. (Изм. - Регламент (ЕО) № 1375/2013, ОВ L 346, 20/12/2013) В бъдеще предприятието прекратява отчитането на хеджирането, описано в параграф 89, ако:

а) хеджиращият инструмент стига до крайна дата на валидност или е продаден, прекратен или упражнен. За тази цел замяната или удължаването на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане до крайна дата на валидност или прекратяване, ако тази замяна или удължаване е част от документираната стратегия на предприятието за хеджиране. В допълнение, поради тази причина няма достигане до крайна дата на валидност или прекратяване на хеджиращия инструмент, ако:

i) в резултат на законови или подзаконови разпоредби или в резултат от въвеждането на законови или подзаконови разпоредби страните по хеджиращия инструмент се споразумеят, че един или повече контрагенти за клиринг заменят първоначалния им контрагент и се превръщат в нов контрагент за всяка една от страните. За тази цел контрагент за клиринг означава централен контрагент (наричан понякога „организация за клиринг“ или „агенция за клиринг“) или предприятие или предприятия, например клирингов член на организация за клиринг или клиент на клирингов член на организация за клиринг, които действат като контрагент, за да извършат клиринг от централен контрагент. Ако обаче страните по хеджиращия инструмент заменят първоначалните си контрагенти с различни контрагенти, настоящият параграф се прилага само ако всяка от страните извършва клиринг със същия централен контрагент;

ii) другите промени, ако такива се налагат, на хеджиращия инструмент се ограничават до промени, необходими за осъществяване на замяната на контрагента. Такива промени се ограничават до промените, които са в съответствие с условията, които биха били очаквани, ако клирингът на хеджиращия инструмент е бил първоначално извършен от контрагента за клиринг. Тези промени включват промени в изискванията за обезпечение, в правата за компенсирание на баланси между вземания и задължения и в налаганите такси;

б) хеджирането повече не отговаря на критериите за отчитане на хеджирането в параграф 88; или

в) предприятието отменя определеното хеджиране.

92. Всяка корекция, произхождаща от параграф 89, буква б), на балансовата стойност на хеджирания финансов инструмент, за която се използва методът на ефективния лихвен процент (или в случай на хеджиране на портфейл срещу лихвен риск, корекция на отделния ред в отчета за финансовото състояние, описан в параграф 89А) се амортизира чрез отчета за всеобхватния доход. Амортизирането може да започне веднага при наличие на корекцията и може да започне не по-късно от момента на прекратяване на корекцията на хеджираната позиция вследствие на промени в справедливата стойност, които се дължат на хеджирания риск. Корекцията се базира на преизчислен ефективен лихвен процент от датата, на която започва амортизацията. Въпреки това, ако в случай на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция в портфейл с финансови активи или финансови пасиви (и само при такова хеджиране) не е практично да се използва преизчислен ефективен лихвен процент за амортизацията, корекцията се амортизира с използване на метода на линейната амортизация. Корекцията се амортизира напълно до падежа на финансовия инструмент или, в случай на хеджиране на портфейл срещу лихвен риск, при изтичане на срока на съответните времеви периоди на преоценка.

93. Когато непризнат неотменим ангажимент е определен като хеджирана позиция, последващата кумулативна промяна в справедливата стойност на неотменимия ангажимент, която се дължи на хеджирания риск, се признава като актив или пасив с признаване на

съответна печалба или загуба в отчета за всеобхватния доход (вж. параграф 89, буква б). Промените в справедливата стойност на хеджиращия инструмент също се признават в отчета за всеобхватния доход.

94. Когато предприятието поеме неотменим ангажимент, за да придобие актив или за да поеме пасив, който е хеджирана позиция при хеджиране на справедлива стойност, първоначалната балансова стойност на актива или пасива, която се формира в резултат на изпълняването на неотменимия ангажимент от страна на предприятието, се коригира, за да се включи кумулативната промяна в справедливата стойност на неотменимия ангажимент, която се дължи на, признатия в отчета за финансовото състояние хеджиран риск.

Хеджиране на паричен поток

95. Ако хеджирането на паричен поток отговаря на условията в параграф 88 през периода, то се отчита по следния начин:

а) частта от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент, която се определя като ефективно хеджиране (вж. параграф 88), се признава в друг всеобхватен доход; и
б) неефективната част от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент се признава в отчета за всеобхватния доход.

96. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) По-конкретно хеджирането на паричен поток се отчита по следния начин:

а) отделният компонент на собствения капитал, свързан с хеджираната позиция, се коригира, за да стане по-малката от следните (като абсолютна стойност):

i) кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент от началото на хеджирането; и
ii) кумулативната промяна в справедливата стойност (настояща стойност) на очакваните бъдещи парични потоци от хеджираната позиция от началото на хеджирането;

б) останалата печалба или загуба от хеджиращия инструмент или от определен компонент от него (който не представлява ефективно хеджиране) се признава в отчета за всеобхватния доход;

в) ако документираната стратегия на предприятието за управление на риска, касаеща конкретно хеджиращо взаимоотношение, изключва от оценката на ефективността на хеджирането специфичен компонент от печалбата или загубата или свързани парични потоци от хеджиращия инструмент (вж. параграфи 74 и 75 и параграф 88, буква а), този изключен компонент на печалба или загуба се признава в съответствие с параграф 5.7.1 от МСФО 9 .

97. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 243/2010, ОВ L 77, 24/03/2010) Ако хеджирането на прогнозна сделка впоследствие води до признаване на финансов актив или финансов пасив, свързаните печалби или загуби, които са били признати в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 95, се прекласифицират от собствен капитал в печалбата или загубата като корекция за прекласифициране (вж. МСС 1 , както е преработен през 2007 г.) в същия период или периоди, през които хеджираните прогнозни парични потоци оказват влияние върху печалбата или загубата (например в периоди, в които са признати лихвени приходи или лихвени разходи). Ако обаче предприятието очаква, че цялата загуба или част от нея, призната в друг всеобхватен доход, няма да бъде възстановена в един или повече бъдещи периоди, то прекласифицира в печалбата или загубата като корекция от прекласификация сумата, която не се очаква да бъде възстановена.

98. Ако хеджирането на прогнозна сделка впоследствие води до признаване на нефинансов актив или на нефинансов пасив или прогнозна сделка за нефинансов актив или нефинансов пасив става неотменим ангажимент, за който се прилага отчитане на хеджирането по справедлива стойност, предприятието приема а) или б) по-долу:

а) Прекласифицира свързаните печалби или загуби, които са били признати в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 95 в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1 (преработен 2007 г.)) в същия период или периоди, през който придобитият актив

или поетият пасив оказват влияние върху печалбата или загубата (като например в периодите, когато са признати амортизационен разход или себестойност на продажбите. Ако обаче предприятието очаква, че цялата или част от печалбата, призната в друг всеобхватен доход, няма да бъде възстановена в един или повече бъдещи периоди, то прекласифицира от собствен капитал към печалбата или загубата като корекция от прекласификация сумата, която не се очаква да бъде възстановена.

б) Изважда свързаните печалби и загуби, които са били признати в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 95, и ги включва в първоначалната цена на придобиване или в друга балансова стойност на актива или пасива.

99. Предприятието приема или а), или б) от параграф 98 като своя счетоводна политика и я прилага по отношение на всяко хеджиране, за което важи параграф 98.

100. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 243/2010, ОВ L 77, 24/03/2010) При хеджиране на парични потоци, различни от регулираните от параграфи 97 и 98 случаи, сумите, които са били признати в друг всеобхватен доход, се прекласифицират от собствен капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация (вж. МСС 1, както е преработен през 2007 г.) в същия период или периоди, през който хеджираните прогнозни парични потоци оказват влияние на печалбата или загубата (например, когато се осъществява прогнозната продажба).

101. (Изм. - Регламент (ЕО) № 1375/2013, ОВ L 346, 20/12/2013) При всеки един от следните случаи предприятието прекратява бъдещото отчитане на хеджирането, посочено в параграфи 95–100:

а) Хеджиращият инструмент стига до крайна дата на валидност или е продаден, прекратен или упражнен. В този случай кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент, която е била призната в друг всеобхватен доход от периода, когато хеджирането е било ефективно (вж. параграф 95, буква а), остава отделно в капитала до осъществяване на прогнозната сделка. Когато сделката се осъществи, се прилагат параграфи 97, 98 и 100. За целите на настоящата алинея замяната или удължаването на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане до крайна дата на валидност или прекратяване, ако тази замяна или удължаване е част от документираната стратегия на предприятието за хеджиране. В допълнение, за целите на настоящата алинея няма достигане до крайна дата на валидност или прекратяване на хеджиращия инструмент, ако:

i) в резултат на законови или подзаконови разпоредби или в резултат от въвеждането на законови или подзаконови разпоредби страните по хеджиращия инструмент се споразумеят, че един или повече контрагенти за клиринг заменят първоначалния им контрагент и се превръщат в нов контрагент за всяка една от страните. За тази цел контрагент за клиринг означава централен контрагент (наричан понякога „организация за клиринг“ или „агенция за клиринг“) или предприятие или предприятия, например клирингов член на организация за клиринг или клиент на клирингов член на организация за клиринг, които действат като контрагент, за да извършат клиринг от централен контрагент. Ако обаче страните по хеджиращия инструмент заменят първоначалните си контрагенти с различни контрагенти, настоящият параграф се прилага само ако всяка от страните извършва клиринг със същия централен контрагент;

ii) другите промени, ако такива се налагат, на хеджиращия инструмент се ограничават до промени, необходими за осъществяване на замяната на контрагента. Такива промени се ограничават до промените, които са в съответствие с условията, които биха били очаквани, ако клирингът на хеджиращия инструмент е бил първоначално извършен от контрагента за клиринг. Тези промени включват промени в изискванията за обезпечение, в правата за компенсиране на баланси между вземания и задължения и в налаганите такси;

б) Хеджирането повече не отговаря на критериите за отчитане на хеджирането по параграф 88. В този случай кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент, която остава

призната в друг всеобхватен доход от периода, когато хеджирането е било ефективно (вж. параграф 95, буква а), остава отделно в собствения капитал до осъществяване на прогнозната сделка. Когато сделката се осъществи, се прилагат параграфи 97, 98 или 100.

в) Не се очаква повече да бъде осъществена прогнозната сделка и тогава кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент, която е била призната в друг всеобхватен доход от периода, когато хеджирането е било ефективно (вж. параграф 95, буква а), се признава в отчета за всеобхватния доход. Прогнозна сделка, която вече не е много вероятна (вж. параграф 88, буква в), може все още да се осъществи.

г) Предприятието отменя определянето на хеджирането. При хеджиране на прогнозна сделка кумулативната печалба или загуба от хеджиращия инструмент, която е била призната в друг всеобхватен доход от периода, когато хеджирането е било ефективно (вж. параграф 95, буква а), остава отделно призната в друг всеобхватен доход до осъществяването на прогнозната сделка или до установяване, че сделката повече не се очаква. Когато сделката се осъществи, се прилагат параграфи 97, 98 и 100. Ако повече не се очаква осъществяване на сделката, кумулативната печалба или загуба, която е била призната в друг всеобхватен доход, се признава в отчета за всеобхватния доход.

Хеджиране на нетна инвестиция

102. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 494/2009, ОВ L 149, 12/06/2009) Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, включително хеджиране на парична позиция, която се отчита като част от нетната инвестиция (вж. МСС 21), се отчита подобно на хеджирането на паричен поток:

а) частта от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент, която се определя като ефективно хеджиране (вж. параграф 88) се признава в друг всеобхватен доход; и

б) неефективната част се признава в печалбата или загубата.

Печалбата или загубата от хеджиращия инструмент, свързана с ефективната част на хеджирането, която е била призната в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствен капитал в печалба или загуба като корекция от прекласификация (вж. МСС 1 (преработен 2007 г.)) в съответствие с параграфи 48-49 от МСС 21 при освобождаване или частично освобождаване от чуждестранна дейност.

Временни изключения от прилагането на специфичните изисквания за счетоводно отчитане на хеджирането

102А (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Предприятието прилага параграфи 102Г—102Н и 108Ж по отношение на всички хеджиращи взаимоотношения, които са пряко засегнати от реформата на базовия лихвен процент. Тези параграфи се прилагат само за такива хеджиращи взаимоотношения. Хеджиращото взаимоотношение е пряко засегнато от реформата на базовия лихвен процент само ако реформата създава несигурност по отношение на:

а) базовия лихвен процент (договорен или извъндоговорен), определен като хеджиран риск; и/или

б) момента или сумата на определените чрез базовия лихвен процент парични потоци по хеджираната позиция или хеджиращия инструмент.

102Б (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) За целите на прилагането на параграфи 102Г—102Н понятието „реформа на базовия лихвен процент" означава общопазарна реформа на базовия лихвен процент, включително замяна на базовия лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент, като например реформата, произтичаща от препоръките в доклада на Съвета за финансова стабилност от юли 2014 г. „Реформиране на основни базови лихвени проценти" [*].

* Докладът „Реформиране на основни базови лихвени проценти“ може да бъде намерен на адрес: http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf.

102В (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Предвидените в параграфи 102Г—102Н изключения се отнасят само за посочените в тези параграфи изисквания. Предприятието продължава да прилага всички други изисквания за счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращите взаимоотношения, които са пряко засегнати от реформата на базовия лихвен процент.

Изискване за голяма вероятност при хеджирането на парични потоци

102Г (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) За целите на прилагането на изискването в параграф 88, буква в), че прогнозна сделка трябва да бъде много вероятна, предприятието приема, че базовият лихвен процент (договорен или извъндоговорен), въз основа на който се определят хеджираните парични потоци, не се променя в резултат на реформа на базовия лихвен процент.

Прекласифициране на натрупаната печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход

102Д (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) За целите на прилагането на изискването в параграф 101, буква в), когато определя дали прогнозната сделка повече не се очаква да възникне, предприятието приема, че базовият лихвен процент (договорен или извъндоговорен), въз основа на който се определят хеджираните парични потоци, не се променя в резултат на реформа на базовия лихвен процент.

Оценка на ефективността

102Е (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) За целите на прилагането на изискванията в параграф 88, буква б) и параграф НП105, буква а) предприятието приема, че базовият лихвен процент (договорен или извъндоговорен), въз основа на който се определят хеджираните парични потоци и/или риск, или базовият лихвен процент, въз основа на който се определят паричните потоци на хеджиращия инструмент, не се променя в резултат на реформа на базовия лихвен процент.

102Ж (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) За целите на прилагането на изискването в параграф 88, буква д) от предприятието не се изисква да прекрати хеджиращо взаимоотношение, ако фактическите резултати от хеджирането не отговарят на изискванията в параграф НП105, буква б). За да не бъдат допуснати никакви съмнения, предприятието прилага другите условия по параграф 88, включително бъдещата оценка по параграф 88, буква б), за да прецени дали хеджиращото взаимоотношение трябва да бъде прекратено.

Определяне на финансови позиции като хеджирани позиции

102З (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) С изключение на случаите, в които се прилага параграф 102И, за хеджиране на извъндоговорно определен базов компонент на лихвения риск предприятието прилага изискването по параграфи 81 и НП99Е — а именно, че рисковият компонент трябва да бъде отделно разграничим — единствено в началото на хеджиращото взаимоотношение.

102И (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Когато в съответствие със своята документация по хеджирането предприятието често подновява (т.е. прекратява и повторно инициира) хеджиращо взаимоотношение, тъй като както хеджиращият инструмент, така и хеджираната позиция често се променят (т.е. предприятието използва динамичен процес, при който както хеджираните позиции, така и хеджиращите инструменти, използвани за

управление на тази експозиция, не остават непроменени за дълго), предприятието прилага изискването по параграфи 81 и НП99Е — че рисковият компонент трябва да бъде отделно разграничим — единствено при първоначалното определяне на хеджираната позиция в това хеджиращо взаимоотношение. Хеджирана позиция, която е била оценена към момента на първоначалното определяне в хеджиращото взаимоотношение — независимо дали към началото на хеджирането или впоследствие, не подлежи на повторна оценка при последващо ново определяне в същото хеджиращо взаимоотношение.

Срок на действие

102Й (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграф 102Г спрямо хеджирана позиция при настъпване на по-ранното от следните събития:

а) когато несигурността, произтичаща от реформата на базовия лихвен процент, вече не съществува по отношение на момента и сумата на определените чрез базовия лихвен процент парични потоци по хеджираната позиция; както и

б) когато хеджиращото взаимоотношение, част от което е хеджираната позиция, се прекратява.

102К (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграф 102Д при настъпване на по-ранното от следните събития:

а) когато несигурността, произтичаща от реформата на базовия лихвен процент, вече не съществува по отношение на момента и сумата на определените чрез базовия лихвен процент бъдещи парични потоци по хеджираната позиция; както и

б) когато цялата натрупана печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход по прекратеното хеджиращо взаимоотношение, е прекласифицирана към печалбата или загубата.

102Л (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграф 102Е:

а) спрямо хеджирана позиция, когато несигурността, произтичаща от реформата на базовия лихвен процент, вече не съществува по отношение на хеджирания риск или момента и сумата на определените чрез базовия лихвен процент парични потоци по хеджираната позиция; както и

б) спрямо хеджиращия инструмент, когато несигурността, произтичаща от реформата на базовия лихвен процент, вече не съществува по отношение на момента и сумата на определените чрез базовия лихвен процент парични потоци по хеджиращия инструмент;

Ако хеджиращото взаимоотношение, част от което са хеджираната позиция и хеджиращият инструмент, се прекратява по-рано от датата, посочена в параграф 102Л, буква а), или от датата, посочена в параграф 102Л, буква б), към датата на прекратяването предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграф 102Е спрямо това хеджиращо взаимоотношение.

102М (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020, изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграф 102Ж спрямо хеджиращо взаимоотношение при настъпване на по-ранното от следните събития:

а) когато несигурността, произтичаща от реформата на базовия лихвен процент, вече не съществува по отношение на хеджирания риск и момента и сумата на определените чрез базовия лихвен процент парични потоци по хеджираната позиция и на хеджиращия инструмент; както и

б) когато хеджиращото взаимоотношение, спрямо което се прилага изключението, се прекратява.

102Н (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) Когато определя група от позиции като хеджирана позиция или комбинация от финансови инструменти като хеджиращ инструмент, предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграфи 102Г—102Ж спрямо индивидуална позиция или финансов инструмент в съответствие с параграфи 102Й,

102К, 102Л или 102М, според случая, когато несигурността, произтичаща от реформата на базовия лихвен процент, вече не съществува по отношение на хеджирания риск и/или момента и сумата на определените чрез базовия лихвен процент парични потоци по тази позиция или финансов инструмент.

102О (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предприятието преустановява бъдещото прилагане на параграфи 102З и 102И при настъпване на по-ранното от следните събития:

- а) когато съгласно изискванията в рамките на реформата на базовия лихвен процент са направени промени по отношение на извъндоговорно определения рисков компонент, като се прилага параграф 102П; или
- б) когато е прекратено хеджиращото взаимоотношение, при което е определен извъндоговорно определеният рисков компонент.

Допълнителни временни изключения, произтичащи от реформата на базовия лихвен процент

Отчитане на хеджирането

102П (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Когато — и ако — изискванията в параграфи 102Г—102И престанат да се прилагат по отношение на дадено хеджиращо взаимоотношение (вж. параграфи 102Й—102О), предприятието променя формалното определяне на това хеджиращо взаимоотношение спрямо начина, по който вече е документирано, за да отрази промените, изисквани съгласно реформата на базовия лихвен процент, т.е. промените съответстват на изискванията в параграфи 5.4.6—5.4.8 от МСФО 9. В този контекст определянето на хеджирането се изменя само с цел извършване на една или повече от следните промени:

- а) определяне на алтернативен базов лихвен процент (договорно или извъндоговорно определен) като хеджиран риск;
- б) промяна на описанието на хеджираната позиция, в това число описанието на хеджираната определена част от паричните потоци или от справедливата стойност;
- в) промяна на описанието на хеджиращия инструмент; или
- г) промяна на описанието за това как предприятието ще оцени ефективността на хеджирането.

102Р (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предприятието също така прилага изискването по параграф 102П, буква в), ако са изпълнени следните три условия:

- а) предприятието прави промяна съгласно изискванията в рамките на реформата на базовия лихвен процент, като използва подход, различен от промяната на базата за определяне на договорните парични потоци на хеджиращия инструмент (както е описано в параграф 5.4.6 от МСФО 9);
- б) първоначалният хеджиращ инструмент не е отписан; както и
- в) избраният подход е еквивалентен от икономическа гледна точка на промяната на базата за определяне на договорните парични потоци на първоначалния хеджиращ инструмент (както е описано в параграфи 5.4.7 и 5.4.8 от МСФО 9).

102С (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Изискванията в параграфи 102Г—102И може да престанат да се прилагат в различни моменти. Поради това при прилагането на параграф 102П от предприятието може да се изиска да промени формалното определяне на хеджиращите си взаимоотношения в различен момент или да промени формалното определяне на хеджиращо взаимоотношение повече от един път. Когато и само когато се извършва такава промяна в определянето на хеджирането, предприятието прилага параграфи 102Х—102Я2, ако е приложимо. Предприятието също така прилага параграф 89 (за

хеджиране на справедлива стойност) или параграф 96 (за хеджиране на паричен поток) за отчитане на всякакви промени в справедливата стойност на хеджираната позиция или на хеджиращия инструмент.

102Т (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предприятието променя хеджиращо взаимоотношение съгласно изискванията по параграф 102П до края на отчетния период, по време на който се прави промяна на хеджирания риск, хеджираната позиция или хеджиращия инструмент съгласно изискванията в рамките на реформата на базовия лихвен процент. С цел да се избегнат всякакви съмнения, следва да се поясни, че такова изменение на формалното определяне на хеджиращото взаимоотношение не се състои нито от прекратяване на хеджиращото взаимоотношение, нито от определяне на ново хеджиращо взаимоотношение.

102У (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Ако в допълнение към тези промени, които се изискват съгласно реформата на базовия лихвен процент, се извършат промени във финансовия актив или финансовия пасив, определен в хеджиращо взаимоотношение (както е описано в параграфи 5.4.6—5.4.8 от МСФО 9), или в определянето на хеджиращото взаимоотношение (както се изисква съгласно параграф 102П), предприятието прилага първо съответните изисквания в настоящия стандарт, за да определи дали тези допълнителни промени водят до прекратяване на отчитането на хеджирането. Ако допълнителните промени не водят до прекратяване на отчитането на хеджирането, предприятието изменя формалното определяне на хеджиращото взаимоотношение, както е посочено в параграф 102П.

102Ф (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предвидените в параграфи 102Х—102ЯЗ изключения се отнасят само за посочените в тези параграфи изисквания. Предприятието прилага всички други изисквания за отчитане на хеджирането в настоящия стандарт, в това число приложимите критерии в параграф 88, спрямо хеджиращите взаимоотношения, които са пряко засегнати от реформата на базовия лихвен процент.

Отчитане на отговарящи на критериите хеджиращи взаимоотношения

Оценка на ефективността със задна дата

102Х (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) С цел извършване на кумулативна оценка със задна дата на ефективността на хеджиращо взаимоотношение, като се прилага параграф 88, буква д), и само за тази цел, предприятието може да избере да нулира кумулативните промени на справедливата стойност на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, когато преустанови прилагането на параграф 102Ж, както се изисква съгласно параграф 102М. Този избор се прави отделно за всяко хеджиращо взаимоотношение (т.е. на база всяко индивидуално хеджиращо взаимоотношение).

Хеджирания на парични потоци

102Ш (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) За целите на прилагането на параграф 97, когато изменя описанието на хеджирана позиция, както се изисква съгласно параграф 102П, буква б), предприятието приема, че натрупаната сума или загуба в друг всеобхватен доход се основава на алтернативния базов лихвен процент, съгласно който са определени хеджираните бъдещи парични потоци.

102Щ (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) За прекратено хеджиращо взаимоотношение, когато базовият лихвен процент, на който се основават хеджираните бъдещи парични потоци, се промени съгласно изискванията в рамките на реформата на базовия лихвен процент, за целите на прилагането на параграф 101, буква в), когато определя дали хеджираните бъдещи парични потоци се очаква да бъдат реализирани, предприятието приема, че сумата, натрупана в друг всеобхватен доход за това хеджиращо взаимоотношение, се основава на

алтернативния базов лихвен процент, на който ще се основават хеджираните бъдещи парични потоци.

Групи позиции

102Ю (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Когато предприятието прилага параграф 102П спрямо групи позиции, определени като хеджирани позиции при хеджиране на справедлива стойност или паричен поток, то разпределя хеджираните позиции на подгрупи въз основа на базовия лихвен процент, който се хеджира, и определя базовия лихвен процент като хеджиран риск за всяка подгрупа. Например при хеджиращо взаимоотношение, при което група позиции е хеджирана за промени в базовия лихвен процент, който е предмет на реформа на базовия лихвен процент, хеджираните парични потоци или справедлива стойност на някои позиции в групата могат да бъдат променени, за да отразят даден алтернативен базов лихвен процент, преди другите позиции в групата да бъдат променени. В този пример при прилагането на параграф 102П предприятието определя алтернативния базов лихвен процент като хеджиран риск за тази съответна подгрупа хеджирани позиции. Предприятието продължава да определя съществуващия базов лихвен процент като хеджиран риск за другата подгрупа хеджирани позиции, докато хеджираните парични потоци или справедливата стойност на тези позиции не бъдат променени, за да отразят алтернативния базов лихвен процент, или не изтече давността на позициите и те са заменени с хеджирани позиции, които отразяват алтернативния базов лихвен процент.

102Я (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предприятието оценява отделно дали всяка подгрупа отговаря на изискванията в параграфи 78 и 83, за да бъде счетена за хеджирана позиция, отговаряща на условията. Ако дадена подгрупа не отговаря на изискванията в параграф 78 и 83, предприятието прекратява бъдещото отчитане на хеджирането за хеджиращото взаимоотношение в неговата цялост. Предприятието също така прилага изискванията в параграфи 89 и 96 с цел отчитане на неефективността, свързана с хеджиращото взаимоотношение в неговата цялост.

Определяне на финансови позиции като хеджирани позиции

102Я1 (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Алтернативният базов лихвен процент, определен като извъндоговорно определен рисков компонент, който не е отделно разграничим (вж. параграфи 81, и АЖ99Е) към датата, на която е определен, се счита за отговарящ на това изискване към тази дата само когато предприятието разумно очаква, че алтернативният базов лихвен процент ще бъде отделно разграничим в рамките на 24 месеца. Срокът от 24 месеца важи за всеки алтернативен базов лихвен процент поотделно и започва от датата, на която предприятието за първи път определи алтернативния базов лихвен процент като извъндоговорно определен рисков компонент (т.е. 24-месечният срок се прилага за всеки отделен лихвен процент).

102Я2 (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Ако впоследствие предприятието разумно очаква, че алтернативният базов лихвен процент няма да бъде отделно разграничим в рамките на 24 месеца от датата, на която предприятието за първи път го е определило за извъндоговорно определен рисков компонент, предприятието прекратява прилагането на изискването от параграф 102Z1 спрямо този алтернативен базов лихвен процент и считано от датата на тази преоценка, прекратява бъдещото отчитане на хеджирането за всички хеджиращи взаимоотношения, при които алтернативният базов лихвен процент е определен като извъндоговорно определен рисков компонент.

102Я3 (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) В допълнение към тези хеджиращи взаимоотношения, посочени в параграф 102П, предприятието прилага изискванията

в параграфи 102Я1 и 102Я2 спрямо новите хеджиращи взаимоотношения, при които алтернативният базов лихвен процент е определен като извъндоговорно определен рисков компонент (вж. параграфи 81 и АЖ99Е), когато поради реформата на базовия лихвен процент този рисков компонент не е отделно разграничим към датата, на която е определен.

ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

103. Предприятието прилага настоящия стандарт (включително поправките, издадени през март 2004 г.) към годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2005 г. По-ранното му прилагане се насърчава. Предприятието не прилага настоящия стандарт (включително поправките, издадени през март 2004 г.) към годишните периоди, започващи преди 1 януари 2005 г., освен ако не прилага и МСС 32 (издаден през декември 2003 г.). Ако предприятието прилага настоящия стандарт за период, започващ преди 1 януари 2005 г., то оповестява този факт.

103А. Предприятието прилага поправката на параграф 2, буква й) за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2006 г. Ако предприятието прилага КРМСФО 5 Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда за по-ранен период, поправката се прилага за този по-ранен период.

103Б. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103В. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1274/2008, ОВ L 339, 18/12/2008, изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) МСС 1 (както е преработен 2007 г.) изменя терминологията, използвана във всички МСФО. Освен това се изменят параграфи 26, 27, 34, 54, 55, 57, 67, 68, 95а), 97, 98, 100, 102, 105, 108, НП4Г, НП4Ег)и), НП56, НП67, НП83 и НП99Б. Предприятието трябва да прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2009 година. Ако предприятието прилага МСС 1 (преработен 2007 г.) за един по-ранен период, тези изменения се прилагат за този по-ранен период.

103Г. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103Д. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 494/2009, ОВ L 149, 12/06/2009) МСС 27 (изменен от Съвета по международни счетоводни стандарти през 2008 г.) изменя параграф 102. Предприятието прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г. Ако предприятието прилага МСС 27 (изменен 2008 г.) за един по-ранен период, изменението се прилага за този по-ранен период.

103Е. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103Ж. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 ОВ L 244, 16/09/2009) Предприятието прилага параграфи НП99БА, НП99Д, НП99Е, НП110А и НП110Б със задна дата за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г., в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки. Разрешава се по-ранното прилагане. Ако предприятието прилага Хеджирани позиции, отговарящи на условията (Изменение на МСС 39) за периоди, започващи преди 1 юли 2009 г., то оповестява този факт.

103З. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103И. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103Й. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103К. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 243/2010, ОВ L 77, 24/03/2010, изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Параграф 2, буква ж), както и параграфи 97 и 100 бяха изменени от публикуваните през април 2009 г. Подобрения на МСФО. Предприятието прилага измененията по тези параграфи със задна дата по отношение на всички неизтекли договори за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. По-ранното прилагане се разрешава. Ако предприятието прилага измененията за по-ранен период, то оповестява този факт.

103Л. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103М. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103Н. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103О. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103П. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103Р. (Нов - Регламент (ЕО) № 1255/2012, ОВ L 360, 29/12/2012) С МСФО 13, издаден през май 2011 г., се изменят параграфи 9, 13, 28, 47, 88, НП46, НП52, НП64, НП76, НП76А, НП80, НП81 и НП96, добавя се параграф 43А и се заличават параграфи 48, 49, НП69-НП75, НП77-НП79 и НП82. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 13.

103С. (Нов - Регламент (ЕО) № 1174/2013, ОВ L 312, 21/11/2013) С Инвестиционни предприятия (изменения на МСФО 10, МСФО 12 и МСС 27), издадени през октомври 2012 г., бяха изменени параграф 2 и параграф 80. Предприятието прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Разрешено е по-ранното прилагане Инвестиционни предприятия. Ако дадено предприятие приложи тези изменения по-рано, то прилага по едно и също време всички изменения, включени в Инвестиционни предприятия.

103Т. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

103У. (Нов - Регламент (ЕС) № 2016/1905, ОВ L 295, 29/10/2016) С МСФО 15 Приходи от договори с клиенти, издаден през май 2014 г., бяха изменени параграфи 2, 9, 43, 47, 55, НП2, НП4 и НП48 и бяха добавени параграфи 2А, 44А, 55А и НП8А—НП8В. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 15.

103Ф. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) С МСФО 9, публикуван през юли 2014 г., се изменят параграфи 2, 8, 9, 71, 88—90, 96, НП95, НП114, НП118 и заглавията над НП133 и се заличават параграфи 1, 4—7, 10—70, 103Б, 103Г, 103Е, 103З—103Й, 103Л—103П, 103Т, 105—107А, 108Д-108Е, НП1— НП93 и НП96. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 9.

103Х. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2017/1986, ОВ L 291, 09/11/2017) С МСФО 16, издаден през януари 2016 г., се изменят параграфи 2 и НП33. Предприятието прилага тези изменения, когато прилага МСФО 16.

104. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Настоящият стандарт се прилага със задна дата, освен в случаите, посочени в параграф 108. Началното салдо на неразпределената печалба за най-ранния представен период и всички други сравнителни суми се коригират, все едно че настоящият стандарт винаги е бил използван, освен ако преизчисляването на информацията е практически неприложимо. Ако е практически неприложимо да се преизчислява информацията, предприятието оповестява този факт и посочва степента, до която информация е преизчислена.

105. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

105А. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

105Б. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

105В. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

105Г. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

106. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

107. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

107А. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

108. Предприятието не коригира балансовата стойност на нефинансови активи и нефинансови пасиви, за да изключи печалбите и загубите, свързани с хеджирането на парични потоци, които са включени в балансовата стойност преди началото на финансовата година, в която е приложен за първи път настоящият стандарт. В началото на финансовия период, в който за първи път е приложен настоящият стандарт, всички суми, признати извън печалбата или загубата (в друг всеобхватен доход или директно в собствен капитал) за хеджиране на неотменим ангажимент,

което по настоящия стандарт се отчита като хеджиране на справедлива стойност, се прекласифицират като актив или пасив, с изключение на хеджиране на валутен риск, което продължава да се третира като хеджиране на паричен поток.

108А. Предприятието прилага последното изречение на параграф 80 и параграфи НП99А и НП99Б за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2006 г. По-ранното прилагане се насърчава. Ако предприятието е посочило като хеджирана позиция външна прогнозна сделка, която:

- а) е деноминирана във функционалната валута на предприятието, сключващо сделката;
- б) поражда експозиция, която ще има ефект върху консолидираната печалба или загуба (тоест, е деноминирана във валута, различна от валутата на представяне на групата) и
- в) щеше да отговори на критериите за отчитане на хеджиране, ако не беше деноминирана във функционалната валута на предприятието, което я е сключило, то може да прилага отчитане на хеджиране в консолидираните финансови отчети в периода (ите) преди датата на прилагане на последното изречение от параграф 80 и параграфи НП99А и НП99Б.

108Б. Предприятието не прилага параграф НП99Б към сравнителната информация, отнасяща се за периодите преди датата на прилагане на последното изречение от параграф 80 и параграф НП99А.

108В. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 243/2010, ОВ L 77, 24/03/2010, РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Параграфи 73 и НП8 бяха изменени с публикуваните през май 2008 г. Подобрения на МСФО. Параграф 80 беше изменен с публикуваните през април 2009 г. Подобрения на МСФО. Предприятието трябва да прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г. Разрешава се по-ранно прилагане на всички изменения. Ако предприятието прилага измененията за по-ранен период, то оповестява този факт.

108Г. (Нов - Регламент (ЕО) № 1375/2013, ОВ L 346, 20/12/2013) С Новация на деривати и продължение на отчитане на хеджирането (изменения на МСС 39), издадени през юни 2013 г., бяха изменени параграфи 91 и 101 и бе добавен параграф НП113А. Предприятието прилага тези параграфи за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Предприятието прилага настоящите изменения със задна дата в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки. Разрешава се по-ранно прилагане. Ако предприятието прилага тези изменения за по-ранен период, то оповестява този факт.

108Д. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

108Е. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

108Ж (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2020/34, ОВ L 12, 16/01/2020) С публикуваната през септември 2019 г. Реформа на базовия лихвен процент, изменила МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7, бяха добавени параграфи 102А—102Н. Предприятието прилага тези изменения за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. По-ранното прилагане е разрешено. Ако предприятието прилага тези изменения за по-ранен период, то оповестява този факт. Предприятието прилага тези изменения със задна дата за тези хеджиращи взаимоотношения, които са съществували към началото на отчетния период, в който предприятието за първи път прилага тези изисквания или са били определени след това, както и за печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход, която е съществувала към началото на отчетния период, в който предприятието за първи път прилага тези изменения.

108З (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Реформа на базовия лихвен процент — фаза 2, с която се изменят МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16, издадена през август 2020 г., с която се добавят параграфи 102О—102ЯЗ, и параграфи 108И—108К, и се изменя параграф 102М. Предприятието прилага тези изменения за годишните

периоди, започващи на 1 януари 2021 г. или след тази дата. Разрешено е по-ранно прилагане. Ако предприятието прилага тези изменения за по-ранен период, то оповестява този факт. Предприятието прилага тези изменения със задна дата съгласно МСС 8 освен в случаите, посочени в параграфи 108И-108К.

108И (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Предприятието определя ново хеджиращо взаимоотношение (например както е описано в параграф 102Я3) единствено за бъдещи периоди (т.е. на предприятието се забранява да определя ново взаимоотношение за отчитане на хеджирането в предходни периоди). Предприятието обаче възстановява прекратено хеджиращо взаимоотношение само когато са изпълнени следните условия:

а) предприятието е прекратило това хеджиращо взаимоотношение единствено поради промени, изисквани съгласно реформата на базовия лихвен процент, и от предприятието не би се изисквало да прекрати това хеджиращо взаимоотношение, ако тези изменения са били приложени в онзи момент; както и

б) в началото на отчетния период, в който предприятието за първи път прилага тези изменения (датата на първоначалното прилагане на тези изменения), това прекратено хеджиращо взаимоотношение отговаря на критериите за отчитане на хеджирането (след като бъдат взети под внимание тези изменения).

108Й (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) Ако при прилагането на параграф 108И, предприятието възстанови прекратено хеджиращо взаимоотношение, то трябва да тълкува позоваванията в параграфи 102Я1 и 102Я2 относно датата, на която алтернативният базов лихвен процент за първи път е определен като извъндоговорно определен рисков компонент, като отнасящи се към датата на първоначалното прилагане на тези изменения (т.е. 24-месечния срок за този алтернативен базов лихвен процент, определен като извъндоговорно определен рисков компонент, започва от датата на първоначалното прилагане на тези изменения).

108К (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2021/25, ОВ L 11, 14/01/2021) От предприятието не се изисква да преизчислява предходните периоди с оглед на прилагането на тези изменения. Предприятието може да преизчислява предходните периоди, ако и само ако това е възможно без използване на получена впоследствие информация. Ако предприятието не преизчисли предходните периоди, то признава всяка разлика между предишната балансова стойност и балансовата стойност към началото на годишния отчетен период, който включва датата на първоначалното прилагане на тези изменения, в началното салдо на неразпределената печалба (или по целесъобразност — в друг компонент на собствения капитал) за годишния отчетен период, който включва датата на първоначалното прилагане на тези изменения.

ОТТЕГЛЯНЕ НА ДРУГИ РЕШЕНИЯ

109. Настоящият стандарт заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване, променен през октомври 2000 г.

110. Настоящият стандарт и съпътстващите го насоки за прилагане заменят насоките за прилагане, издадени от Комитета за насоките за прилагане на МСС 39, основан от предишния КМСС.

Допълнение А

Насоки за прилагане

Настоящото допълнение е неделима част от стандарта.

НП1. - НП93. (Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

ХЕДЖИРАНЕ (параграфи 71-102)

Хеджиращи инструменти (параграфи 72-77)

Инструменти, отговарящи на изискванията (параграфи 72 и 73)

НП94. Потенциалната загуба от опция, която предприятието издава, може да бъде значително по-голяма от потенциалната печалба в стойността на свързаната хеджирана позиция. С други думи, издадена опция не е ефективна при намаляване на експозицията към печалба или загуба от хеджираната позиция. Следователно издадена опция не отговаря на условията за хеджиращ инструмент, освен ако не е определена като компенсираща за закупена опция, включително такава, която е внедрена в друг финансов инструмент (например издадена кол-опция, използвана за хеджиране на платим при поискване пасив). За разлика от предишния случай, закупена опция има потенциални печалби, които са равни на или са по-големи от загубите и следователно има потенциал да намали експозицията към печалба или загуба от промените в справедливите стойности или паричните потоци. Съответно, тя може да отговори на условията за хеджиращ инструмент.

НП95. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Финансов актив, оценяван по амортизирана стойност, може да бъде определен като хеджиращ инструмент при хеджиране на валутен риск.

НП96. (Изм. - Регламент (ЕО) № 1255/2012, ОВ L 360, 29/12/2012, Отм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016)

НП97. Собствените инструменти на собствения капитал на предприятието не са финансови активи или финансови пасиви на предприятието и следователно не могат да бъдат определени като хеджиращи инструменти.

Хеджирани позиции (параграфи 78-84)

Позиции, отговарящи на изискванията (параграфи 78-80)

НП98. Неотменим ангажимент за придобиване на бизнес в бизнес комбинация не може да бъде хеджирана позиция, с изключение на валутен риск, защото другите рискове, които се хеджират, не могат да бъдат точно идентифицирани и измерени. Тези други рискове са общи стопански рискове.

НП99. Инвестиция, отчитана по метода на собствения капитал, не може да бъде хеджирана позиция при хеджиране на справедлива стойност, защото методът на собствения капитал признава в отчета за всеобхватния доход дела на инвеститора в печалбата или загубата на асоциираното предприятие, а не промените в справедливата стойност на инвестицията. По подобни причини инвестиция в консолидирано дъщерно предприятие не може да бъде хеджирана позиция при хеджиране на справедлива стойност, защото консолидацията признава в отчета за всеобхватния доход печалбата или загубата от дъщерното предприятие, а не промените в справедливата стойност на инвестицията. Хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност е различно, защото е хеджиране на валутна експозиция, а не хеджиране на справедливата стойност на промяната в стойността на инвестицията.

НП99А. Параграф 80 посочва, че в консолидираните финансови отчети валутният риск на много вероятна прогнозна вътрешно групова сделка може да се квалифицира като хеджирана позиция при хеджиране на паричен поток, при условие че сделката е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на предприятието, сключващо тази сделка, и валутният риск ще повлияе на консолидираната печалба или загуба. За тази цел предприятието може да е предприятие майка, дъщерно, асоциирано или съвместно предприятие или клон. Ако валутният риск на прогнозна вътрешно групова сделка не повлиява на консолидираната печалба или загуба, вътрешно груповата сделка не може да се квалифицира като хеджирана позиция. Това е обикновено случая за плащания на възнаграждения за ползване права, лихвени плащания или мениджърски възнаграждения между членовете на една и съща група, освен ако има свързана външна сделка. Все пак, когато валутният риск на прогнозна вътрешно групова сделка ще повлияе на консолидираната печалба или загуба, вътрешно груповата сделка отговаря на критериите за хеджирана позиция.

Пример са прогнозни продажби или покупки на материални запаси между членовете на една и съща група, ако има предстояща продажба на материални запаси към страна, външна на групата. По подобен начин прогнозна вътрешно групова продажба на машини и съоръжения от предприятието от групата, което ги произвежда, за предприятие от групата, което ще използва машините и съоръженията в своите дейности, може да повлияе консолидираната печалба или загуба. Това би могло да се случи, например, защото машините и съоръженията ще бъдат амортизирани от закупуващото ги предприятие и стойността, първоначално призната за машините и съоръженията, може да се промени, ако прогнозната вътрешно групова сделка е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на закупуващото предприятие.

НП99Б. Ако хеджиране на прогнозна вътрешно-групова сделка отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджиране, всяка печалбата или загубата, която е призната в друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 95а) се прекласифицира от собствен капитал към печалбата или загубата като корекция от прекласификация в същия период или периоди, през който валутният риск на хеджираната сделка оказва влияние върху консолидираната печалбата или загубата.

НП99БА. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 ОВ L 244, 16/09/2009) Предприятието може да определи всички промени в паричните потоци или справедливата стойност на хеджирана позиция в хеджиращо взаимоотношение. Предприятието може също да определи само промените в паричните потоци или справедливата стойност на хеджирана позиция над или под определена цена или друга променлива (едностранен риск). Вътрешната стойност на закупена опция като хеджиращ инструмент (приемайки, че той има същите основни условия като определения риск), а не стойността му във времето, отразява едностранния риск в хеджирана позиция. Предприятието например може да определи променливостта на бъдещите резултати от паричните потоци, произтичащи от повишение на цената на прогнозна покупка на стока. При такова положение се определят само загубите на парични потоци, произтичащи в резултат от повишение на цената над определено ниво. Хеджираният риск не включва стойността във времето на закупена опция, тъй като стойността във времето не е компонент на прогнозната операция, който засяга печалбата или загубата (параграф 86б)).

Определяне на финансови позиции като хеджирани позиции (параграфи 81 и 81А)

НП99В. [...] Предприятието може да определи всички парични потоци от целия финансов актив или финансов пасив като хеджирана позиция и да ги хеджира само за един конкретен риск (например само за промени, които се дължат на измененията в ЛИБОР). Например в случай на финансов пасив, чийто ефективен лихвен процент е 100 базови точки под ЛИБОР, предприятието може да определи като хеджирана позиция целия пасив (т. е. главницата плюс лихвата по ЛИБОР минус 100 базови точки) и да хеджира промяната в справедливата стойност или паричните потоци на целия пасив, която се дължи на измененията в ЛИБОР. Предприятието може също да избере съотношение на хеджиране, различно от единица, за да подобри ефективността от хеджирането, както е описано в параграф НП100.

НП99Г. Освен това, ако финансов инструмент с фиксиран лихвен процент е хеджиран известно време след възникването му и лихвените проценти междуременно са се променили, предприятието може да определи част, равна на стандартния лихвен процент. [...] Например да приемем, че предприятието придобива финансов актив с фиксирана лихва от 100 ВЕ, който има ефективен лихвен процент от 6 % по време, когато ЛИБОР е 4 %. То започва да хеджира този актив по-късно, когато ЛИБОР се е увеличил на 8 % и справедливата стойност на актива е намаляла на 90 ВЕ. Предприятието изчислява, че ако е закупило актива на датата, когато за първи път го определя като хеджирана позиция по тогавашната му справедлива стойност от 90 ВЕ, ефективната доходност би била 9,5 %. [...] Тъй като ЛИБОР е под ефективната доходност, предприятието може да определи част от ЛИБОР в размер на 8 %, която се състои отчасти от

договорни лихвени парични потоци и отчасти от разликата между текущата справедлива стойност (т. е. 90 BE) и сумата, платима на падежа (т. е. 100 BE).

НП99Д. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 ОВ L 244, 16/09/2009) Параграф 81 позволява на предприятието да определя нещо различно от цялата промяна на справедливата стойност или променливостта на паричните потоци на финансов инструмент.

Например:

а) всички парични потоци на финансов инструмент може да бъдат определени за промени в паричните потоци или справедливата стойност, относими към някои (но не всички) рискове, или
б) някои (но не всички) парични потоци на финансов инструмент може да бъдат определени за промени на паричните потоци или справедливата стойност, относими към всички или само някои рискове (т.е. "част" от паричните потоци на финансов инструмент може да бъдат определени за промени, относими към всички или само някои рискове).

НП99Е. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 ОВ L 244, 16/09/2009) За да отговарят на условията за счетоводно отчитане на хедж, определените рискове и части трябва поотделно да са разграничими компоненти на финансовия инструмент и промените на паричните потоци или справедливата стойност на целия финансов инструмент, произтичащи от промените в определените рискове и части трябва да са надеждно оценени.

Например:

а) за финансов инструмент с фиксиран процент, хеджиран за промени в справедливата стойност, относими към промени в безрисков или преобладаващ лихвен процент, този безрисков или преобладаващ лихвен процент обикновено се приема както за отделно разграничим компонент на финансовия инструмент, така и за надеждно оценен;

б) инфлацията не е отделно разграничима и надеждно оценима и не може да се определи като риск или част от финансов инструмент, освен ако не отговаря на изискванията на (в);

в) договорно определена инфлационна част на паричните потоци от облигация, обвързана с признатата инфлация (приемайки, че няма изискване за отделно отчитане на внедрен дериватив) е отделно разграничима и надеждно оценима, освен ако други парични потоци на инструмента не са засегнати от инфлационната част).

Определяне на нефинансови позиции като хеджирани позиции (параграф 82)

НП100. Промени в цената на съставна част или на компонент от нефинансов актив или нефинансов пасив обикновено нямат предсказуем, поотделно оценен ефект върху цената на позицията, който може да се сравни с ефекта например от промяна в пазарните лихвени проценти върху цената на облигация. Следователно нефинансов актив или нефинансов пасив е хеджирана позиция само в своята цялост или при хеджиране на валутен риск. Ако има разлика между условията на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция (например при хеджиране на прогнозна покупка на бразилско кафе с помощта на форуърден договор за покупка на колумбийско кафе при иначе подобни условия), хеджиращото взаимоотношение въпреки всичко може да отговори на условията за хеджиращо взаимоотношение, стига да са изпълнени всички условия от параграф 88, включително хеджирането да се очаква да бъде високоефективно. За тази цел стойността на хеджиращия инструмент може да бъде по-голяма или по-малка от стойността на хеджираната позиция, ако това подобрява ефективността на хеджиращото взаимоотношение. Например може да се извърши регресионен анализ, за да се установи статистическата връзка между хеджираната позиция (например сделката с бразилското кафе) и хеджиращия инструмент (например сделката с колумбийското кафе). Ако има валидна статистическа връзка между двете променливи (т. е. между цените на единица от бразилското кафе и колумбийското кафе), наклонът на регресионната права може да се използва, за да се определи съотношението на хеджиране, което би максимизирало очакваната ефективност. Например, ако наклонът на регресионната права е 1,02, съотношение на хеджиране на базата на

0,98 единици от хеджираната позиция към 1,00 единица от хеджиращия инструмент максимизира очакваната ефективност. Въпреки това хеджиращото взаимоотношение може да доведе до неефективност, която се признава в печалбата или загубата през срока на хеджирането.

Определяне на групи от позиции като хеджирани позиции (параграфи 83 и 84)

НП101. Хеджиране на цялостна нетна позиция (например нетната стойност на всички активи с фиксиран лихвен процент и пасивите с фиксиран лихвен процент, които имат подобни падежи), а не на конкретна хеджираната позиция, не отговаря на условията за отчитане на хеджирането. Въпреки това, може да бъде постигнат почти същият ефект върху печалбата или загубата при отчитане на хеджиране за този тип хеджиращо взаимоотношение чрез определяне като хеджирана позиция на част от базовата позиция. Например, ако банка има 100 ВЕ в активи и 90 ВЕ в пасиви с подобни рискове и условия и хеджира нетна експозиция от 10 ВЕ, тя може да определи като хеджирана позиция 10 ВЕ от тези активи. Това определяне може да се използва, ако тези активи и пасиви са инструменти с фиксиран лихвен процент, като случаят е хеджиране на справедлива стойност или, ако те са инструменти с променлив лихвен процент, случаят е хеджиране на паричен поток. По подобен начин, ако предприятието има неотменим ангажимент да закупи чуждестранна валута от 100 ВЕ и неотменим ангажимент да продаде валута за 90 ВЕ, то може да хеджира нетната сума от 10 ВЕ, като придобие дериватив и го определи като хеджиращ инструмент, свързан с 10 ВЕ от неотменимия ангажимент за покупка на 100 ВЕ.

Отчитане на хеджирането (параграфи 85–102)

НП102. Пример за хеджиране на справедлива стойност е хеджиране на изложеността на риск от промени в справедливата стойност на дългов инструмент с фиксиран лихвен процент, настъпващи в резултат на промени в лихвените проценти. Такова хеджиране може да започне от страна на емитента или от страна на притежателя.

НП103. Пример за хеджиране на паричен поток е използването на суап за размяна на дълг с плаващ лихвен процент за дълг с фиксиран лихвен процент (т. е. хеджиране на бъдеща сделка, при която хеджираните бъдещи парични потоци са бъдещите лихвени плащания).

НП104. Хеджирането на неотменим ангажимент (например хеджирането на промяна в цената на горивото, свързана с непризнат договорен ангажимент на електрическа компания за закупуване на гориво по фиксирана цена) е хеджиране на експозиция към промяна в справедливата стойност. Съответно такова хеджиране е хеджиране на справедлива стойност. Въпреки това съгласно параграф 87 хеджирането на валутен риск при неотменим ангажимент би могло да се отчете алтернативно и като хеджиране на паричен поток.

Оценяване ефективността на хеджирането

НП105. Хеджирането се счита за високоефективно само когато са изпълнени и двете условия:

а) В началото на хеджирането и в последващите периоди хеджирането се очаква да бъде високоефективно при постигане на компенсиращи се промени в справедливата стойност или в паричните потоци, които се дължат на хеджиращия риск през периода, за който е определено хеджирането. Такова очакване може да бъде доказано по няколко начина, включително чрез сравняване на промени в миналото в справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция, които се дължат на хеджиращия риск, с промени в миналото в справедливата стойност или паричните потоци на инструмента за хеджиране или чрез демонстриране на висока статистическа корелация между справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция и тези на хеджиращия инструмента. Предприятието може да избере съотношение на хеджиране, с изключение на единица, за да подобри ефективността на хеджирането, както е описано в параграф НП100.

б) Фактическите резултати от хеджирането са в обхвата на 80-125 %. Например ако конкретните резултати са такива, че загубата от хеджиращия инструмент е 120 ВЕ, а печалбата от паричния инструмент е 100 ВЕ, компенсирането може да бъде оценено на 120/100, което е 120 %, или на 100/120, което е 83 %. В този случай, ако приемем, че хеджирането отговаря на условието в буква а), предприятието би заключило, че хеджирането е било високоефективно.

НП106. Ефективността се оценява като минимално условие в момента, когато предприятието подготвя своите годишни или междинни финансови отчети.

НП107. Настоящият стандарт не уточнява самостоятелен метод за оценка на ефективността на хеджирането. Методът, който възприема предприятието при оценка на ефективността на хеджирането зависи от стратегията за управление на риска. Например, ако стратегията на предприятието за управление на риска е да се коригира периодично стойността на хеджиращия инструмент, за да се отразят промените в хеджираната позиция, предприятието трябва да докаже, че хеджирането се очаква да бъде високоефективно само за периода до следващото коригиране на стойността на хеджиращия инструмент. В някои случаи предприятието възприема различни методи за различните видове хеджирания. Документацията на предприятието за стратегията на хеджиране включва неговите процедури за оценка на ефективността. Тези процедури посочват дали оценката включва цялата печалба или загуба от хеджиращия инструмент, или се изключва времевата стойност на инструмента.

НП107А. [...].

НП108. Ако главните условия на хеджиращия инструмент и на хеджирания актив, пасив, неотменим ангажимент или много вероятна прогнозна сделка са едни и същи, промените в справедливата стойност и паричните потоци, които се дължат на хеджирания риск, може да се компенсират напълно и в началото на хеджирането, и след това. Например лихвен суап има вероятност да бъде високоефективно хеджиране, ако фиктивната стойност и стойността на главницата, падежът, датите на преоценка, датите на лихвените плащания, плащанията по главницата и базата за оценяване на лихвените проценти са едни и същи за хеджиращия инструмент и хеджираната позиция. Освен това хеджирането на много вероятна прогнозна покупка на стока с форуърден договор има възможност да бъде високоефективно, ако:

а) форуърдният договор е за покупка на същото количество от същата стока по същото време и местонахождение като на хеджираната прогнозна покупка;

б) справедливата стойност на форуърдния договор в началото е нула; и

в) промяната или в отбива, или в премията на форуърдния договор се изключва от оценката на ефективността и се признава в отчета за всеобхватния доход, или промяната в очакваните паричните потоци на много вероятна прогнозна сделка се базира на форуърдната цена на стоката.

НП109. Понякога хеджиращият инструмент компенсира само част от хеджирания риск. Например хеджирането няма да е напълно ефективно, ако хеджиращият инструмент и хеджираната позиция са деноминирани в различни валути, които не се движат паралелно. Също и хеджиране на лихвен риск с помощта на дериватив няма да бъде напълно ефективно, ако част от промяната в справедливата стойност на дериватива се дължи на кредитния риск на контрагента.

НП110. За да отговори на условията за отчитане на хеджирането, хеджирането трябва да е свързано с конкретно установен и определен риск, а не просто с общите стопански рискове на предприятието, и трябва да оказва влияние върху крайната печалба или загуба на предприятието. Не е подходящо да се прави отчитане на хеджирането, когато става въпрос за хеджиране на риск от морално остаряване на физически активи или риск от експроприация на имущество от правителството; ефективността не може да бъде оценена, защото рисковете не са надеждно оценени.

НП110А. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 ОВ L 244, 16/09/2009) Параграф 74а) позволява на предприятието да отдели вътрешната стойност и стойността във времето на опционен договор и да определи като хеджиращ инструмент само промяната във вътрешната стойност на опционния договор. Такова определяне може да доведе в резултат до хеджиращо взаимоотношение, което съвършено постига компенсиране на промените в паричните потоци, относими към хеджиран едностранен риск на прогнозна сделка, ако основните условия на прогнозната сделка и хеджирания инструмент са еднакви.

НП110Б. (Нов - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 839/2009 ОВ L 244, 16/09/2009) Ако предприятие определи закупена опция в нейната цялост като хеджиращ инструмент на едностранен риск, произтичащ от прогнозна сделка, хеджиращото взаимоотношение няма да действа съвършено. Това е така, защото платената за премията опция включва стойността във времето, а както е посочено в параграф НП99БА, определеният едностранен риск не включва стойността на опцията във времето. Следователно при това положение няма да има компенсиране между паричните потоци във връзка със стойността във времето на платената за опцията премия и определения хеджиран риск.

НП111. В случай на лихвен риск ефективността на хеджирането може да се оцени, като се направи падежна таблица за финансовите активи и финансовите пасиви, която показва нетната изложеност на лихвен риск за всеки времеви период, стига нетната изложеност да е свързана с конкретни активи или пасиви (или конкретна група от активи или пасиви, или конкретна част от тях), които създават нетна изложеност, а ефективността на хеджирането се оценява спрямо тези активи или пасиви.

НП112. При оценка на ефективността на хеджирането, предприятието като цяло взема предвид времевата стойност на паричните средства. Фиксираният лихвен процент на хеджираната позиция не трябва точно да отговаря на фиксирания лихвен процент по суап, определен като хеджиране на справедлива стойност. Променливият лихвен процент по лихвоносен актив или пасив също не трябва да е същият като променливият лихвен процент по суап, определен като хеджиране на паричен поток. Справедливата стойност на суапа произтича от нетното му уреждане. Фиксираният и променливият лихвени проценти по суапа могат да се променят, без да се окаже влияние върху нетното уреждане, ако и двата процента се променят с един и същи размер.

НП113. Ако предприятието не отговори на критериите за ефективност на хеджирането, то продължава да отчита хеджирането от последната дата, на която е демонстрирана ефективност на хеджирането. Въпреки това, ако предприятието идентифицира събитието или промяната в обстоятелствата, които са попречили на хеджиращото взаимоотношение да отговори на критериите за ефективност, и доказва, че хеджирането е било ефективно преди събитието или промяната в обстоятелствата да се случат, предприятието преустановява отчитане на хеджирането от датата на събитието или промяната в обстоятелствата.

НП113А. (Нов - Регламент (ЕО) № 1375/2013, ОВ L 346, 20/12/2013) За да не бъдат допуснати никакви съмнения, въздействието от замяната на първоначалния контрагент с контрагент за клиринг и извършването на свързаните с това промени, описани в параграф 91, буква а), подточка ii) и параграф 101, буква а, подточка ii), се отразява в измерването на хеджиращия инструмент и съответно в оценяването на ефективността на хеджирането и измерването на ефективността на хеджирането.

Отчитане на хеджирането на справедлива стойност при хеджиране на портфейл срещу лихвен риск

НП114. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) При хеджиране на справедлива стойност на лихвен риск, свързан с портфейл от финансови активи или

финансови пасиви, предприятието би отговорило на изискванията на настоящия стандарт, ако е изпълнило процедурите по букви а)–и) и параграфи НП115—НП132 по-долу.

а) Като част от процеса на управление на риска, предприятието идентифицира портфейл от позиции, чиито лихвен риск желае да хеджира. Портфейлът може да се състои само от активи, само от пасиви или от активи и пасиви. Предприятието може да идентифицира два или повече портфейла, в който случай прилага насоките по-долу за всеки портфейл поотделно.

б) Предприятието анализира портфейла във времеви периоди на преоценка, базирани на очаквани, а не на договорни дати на преоценка. Анализът на времеви периоди на преоценка може да се извърши по различни начини, включително чрез разпределяне на парични потоци в различни графи по периоди, в които се очаква да се случат, или чрез разпределяне на фиктивните главници във всички периоди, до които се очаква да настъпи преоценка.

в) На базата на този анализ, предприятието решава каква стойност желае да хеджира. Предприятието определя като хеджирана позиция стойност от активи или пасиви (но не нетна стойност) от определен портфейл, равен на стойността, която желае да определи като хеджирана. [...]

г) Предприятието определя лихвения риск, който се хеджира. Този риск може да бъде част от лихвения риск във всяка позиция от хеджираната позиция като стандартен лихвен процент (например ЛИБОР).

д) Предприятието определя един или повече хеджиращи инструменти за всеки времеви период на преоценка.

е) С помощта на определянето, направено в букви в) и д) по-горе, предприятието оценява в началото и в последващи периоди дали хеджирането се очаква да бъде високоефективно през периода, за който е определено хеджирането.

ж) Периодично предприятието оценява промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция (както е определена в буква в), която се дължи на хеджиращия риск (както е определен в буква г). [...] При положение че хеджирането конкретно е определено да бъде високоефективно, когато се оценява с помощта на документирания метод на предприятието за оценка на ефективността, предприятието признава промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция като печалба или загуба в отчета за всеобхватния доход и в един от два реда в отчета за финансовото състояние, както е описано в параграф 89А. Не е необходимо промяната в справедливата стойност да се разпределя към отделни активи или пасиви.

з) Предприятието оценява промяната в справедливата стойност на хеджиращия (те) инструмент (и) (както са определени в буква д) и я признава като печалба или загуба в отчета за всеобхватния доход. Справедливата стойност на хеджиращия (те) инструмент (и) се признава като актив или пасив в отчета за финансовото състояние.

и) Неефективността (Едни и същи съображения за същественост се прилагат в този контекст, както и навсякъде в МСФО.) се признава в отчета за всеобхватния доход като разлика между промяната в справедлива стойност, спомената в буква ж), и тази, спомената в буква з).

НП115. Този подход е описан в повече детайли по-долу. Той се прилага само при хеджиране на справедлива стойност на лихвен риск, свързан с портфейл от финансови активи или финансови пасиви.

НП116. Портфейлът, идентифициран в параграф НП114, буква а), може да съдържа активи и пасиви. В противен случай може да е портфейл, който съдържа само активи или само пасиви. Портфейлът се използва, за да се определи сумата на активите или пасивите, която предприятието иска да хеджира. Въпреки това, самият портфейл не се определя като хеджирана позиция.

НП117. При прилагане на параграф НП114, буква б) предприятието определя очакваната дата на преоценка на позицията като по-близката от датата, на която се очаква позицията да достигне

своя падеж или да се преоцени по пазарни проценти. Очакваните дати на преоценка се определят в началото на хеджирането и по време на хеджирането на база на исторически опит и друга налична информация, включително информация и очаквания по отношение на степента на предплащане, лихвени проценти и взаимовръзката между тях. Предприятия, които нямат конкретен опит или имат недостатъчен опит, използват опита на сравнителни групи за сравними финансови инструменти. Тези оценки се преразглеждат периодично и се актуализират съобразно опита. В случай на позиция с фиксиран лихвен процент, която е предплатима, очакваната дата на преоценка е датата, на която позицията се очаква да бъде предплатена, освен ако тя не се преоценява по пазарни проценти на по-ранна дата. За група от подобни позиции анализът на времевите периоди, базиран на очаквани дати на преоценка, може да приеме формата на разпределяне на процент от групата, а не от отделни позиции, към всеки времеви период. Предприятието може да приложи други методологии за целите на това разпределение. Например може да използва мултипликатор за степента на предплащане при разпределяне на амортизиращи се кредити към времевите периоди на базата на очакваните дати на преоценка. Въпреки това, методологията за такова разпределяне е в съответствие с процедурите на предприятието за управление на риска и с целите.

НП118. (Изм. - РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2016/2067, ОВ L 323, 29/11/2016) Като пример за определянето, посочено в параграф НП114, буква в), ако в конкретен времеви период на преоценка предприятието оцени, че има активи с фиксиран лихвен процент от 100 ВЕ и пасиви с фиксиран лихвен процент от 80 ВЕ, и реши да хеджира цялата нетна позиция от 20 ВЕ, то определя като хеджирана позиция активи в размер на 20 ВЕ (част от активите). Определянето се изразява като „сума от валута“ (например сума от долари, евро, лири стерлинги или рандове), а не като отделни активи. От това следва, че всички активи (или пасиви), от които се взема хеджираната сума — т.е. целите 100 ВЕ от активите в горния пример — трябва да бъдат позиции, чиято справедлива стойност се променя в отговор на промени в хеджирания лихвен процент [...].

НП119. Предприятието се съобразява и с другите изисквания за определяне и документация, изложени в параграф 88, буква а). При хеджиране на портфейл с лихвен риск определянето и документацията уточняват политиката на предприятието за всички променливи, които се използват за идентифициране на сумата, която се хеджира и начина за оценка на ефективността, включително следното:

- а) кои активи и пасиви трябва да се включат при хеджирането на портфейл и основата, която ще се използва за изваждането им от портфейла;
- б) как предприятието определя датите на преоценка, включително какви предположения за лихвения процент стоят в основата на очакванията за степента на предплащане и в основата на промените на тези очаквания. Същият метод се използва и за първоначалната оценка, направена в момента на включването на актива или пасива към хеджирания портфейл, и за по-нататъшните преразглеждания на тези оценки;
- в) броят и продължителността на времевите периоди на преоценка;
- г) колко често предприятието ще проверява ефективността [...];
- д) методологията, използвана от предприятието за определяне на сумата от активи или пасиви, които са определени като хеджирана позиция [...];
- е) [...], независимо дали предприятието ще проверява ефективността отделно за всеки времеви период на преоценка, съвкупно за всички времеви периоди или с помощта на някаква комбинация от двете.

Посочените правила при определянето и документирането на хеджиращото взаимоотношение са в съответствие с процедурите на предприятието за управление на риска и целите. Промените в правилата не се правят произволно. Те се обосновават на базата на промени в пазарните условия

и другите фактори и се основават и съответстват на процедурите на предприятието за управление на риска и целите.

НП120. Хеджиращият инструмент, описан в параграф НП114, буква д), може да бъде самостоятелен дериватив или портфейл от деривативи, всеки от които съдържа експозиция към хеджирания лихвен риск, определен в параграф НП114, буква г) (например портфейл от лихвени суапове, всеки от които съдържа експозиция към ЛИБОР). Такъв портфейл от деривативи може да съдържа компенсиращи се рискови позиции. Въпреки това, той не може да съдържа издадени опции или нетни издадени опции, защото стандартът (Вж. параграфи 77 и НП94) не позволява такива опции да бъдат определени като хеджиращи инструменти (освен когато издадената опция е определена като компенсираща за закупена опция). Ако хеджиращият инструмент хеджира сумата, определена в параграф НП114, буква в), за повече от един времеви период на преоценка, той се разпределя към всички времеви периоди, които хеджира. Въпреки това, целият хеджиращ инструмент се разпределя към тези времеви периоди на преоценка, защото стандартът (Вж. параграф 75) не позволява да се определи хеджиращо взаимоотношение само за частта от времеви период, през който хеджиращият инструмент остава в обращение.

НП121. Когато предприятието оценява промяната в справедливата стойност на предсрочно платима позиция в съответствие с параграф НП114, буква ж), промяната в лихвените проценти оказва влияние върху справедливата стойност на тази позиция по два начина: оказва влияние върху справедливата стойност на договорните парични потоци и справедливата стойност на опцията за предсрочно плащане, която се съдържа в позицията. Параграф 81 от стандарта позволява на предприятието да определи като хеджирана позиция част от финансов актив или финансов пасив, която споделя обща рискова експозиция, при условие че ефективността може да бъде оценявана. [...]

НП122. Стандартът не уточнява техниките, използвани при определяне на сумата, спомената в параграф НП114, буква ж), а именно - промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, която се дължи на хеджирания риск. [...] Не е подходящо да се приема, че промените в справедливата стойност на хеджираната позиция са равни на промените в стойността на хеджиращия инструмент.

НП123. Параграф 89А изисква, ако хеджираната позиция за конкретен времеви период на преоценка е актив, промяната в неговата стойност да се представя на отделен ред в активите. Обратно, ако хеджираната позиция за конкретен времеви период на преоценка е пасив, промяната в неговата стойност се представя на отделен ред в пасивите. Това са отделните редове, споменати в параграф НП114, буква ж). Не се изисква конкретно разпределяне на отделните активи (или пасиви).

НП124. Параграф НП114, буква и) отбелязва, че неефективността възниква до степента, в която промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, която се дължи на хеджирания риск, се различава от промяната в справедливата стойност на хеджиращия дериватив. Такава разлика може да възникне по многобройни причини, включително:

- а) [...];
- б) позициите в хеджирания портфейл се обезценяват или отписват;
- в) датите на плащане на хеджиращия инструмент и на хеджираната позиция са различни; и
- г) други причини [...].

Такава неефективност (Едни и същи съображения за същественост се прилагат в този контекст, както и навсякъде в МСФО.) се определя и признава в отчета за всеобхватния доход.

НП125. Като цяло ефективността на хеджирането се подобрява:

- а) ако предприятието поставя позиции с различни характеристики на предплащане в графи по начин, който взема предвид разликите в поведението на предплащане:

б) когато броят на позициите в портфейла е по-голям. Когато само няколко позиции се съдържат в портфейла, е вероятно да има относително висока неефективност, ако една от позициите се плати по-рано или по-късно от очакваното. Обратно, когато портфейлът съдържа много позиции, поведението на предсрочно плащане може да се предскаже по-точно;

в) когато използваните времеви периоди на преоценка са по-кратки (например едномесечни, а не тримесечни времеви периоди на преоценка). По-кратките времеви периоди на преоценка намаляват ефекта от несъответствията между датите на преоценка и датите на плащане (във времевите периоди на преоценка) на хеджираната позиция и тези на хеджиращия инструмент;

г) колкото е по-голяма честотата, с която се коригира сумата на хеджиращия инструмент, за да се отразят промените в хеджираната позиция (например заради промени в очакванията за предсрочно плащане).

НП126. Предприятието прави проверка на ефективността периодично. [...]

НП127. Когато се оценява ефективността, предприятието разграничава промените в предвижданите дати на преоценка на съществуващите активи (или пасиви) от възникването на нови активи (или пасиви), като само първите създават неефективност. [...] След като се признае неефективността, както е описано по-горе, предприятието прави нова оценка на общите активи (или пасиви) във всеки времеви период на преоценка, включително на новите активи (или пасиви), които са създадени след като ефективността е била проверявана последно, и определя нова сума като хеджирана позиция и нов процент като процент на хеджирането. [...]

НП128. Позиции, които първоначално са разпределени към времеви период на преоценка, могат да се отпишат заради по-ранно от очакваното предсрочно плащане или отписване, причинено от обезценка или продажба. Когато това се случи, сумата на промяната в справедливата стойност включена на отделен ред, споменат в параграф НП114, буква ж), която е свързана с отписаната позиция, се изважда от отчета за финансовото състояние и се включва в печалбата или загубата, която възниква от отписването на позицията. За тази цел е необходимо да се знае времевия период на преоценка (и), в който е поставена отписаната позиция, защото това определя времевия период на преоценка (и), от който да се извади позицията и следователно сумата, която се изважда от отделния ред, споменат в параграф НП114, буква ж). Когато позицията се отписва, ако може да се определи в кой времеви период е била включена, тя се изважда от този времеви период. Ако не може да се определи, тя се изважда от най-близкия времеви период, ако отписването е причинено от по-високи от очакваните предсрочни плащания или е разпределена към всички времеви периоди, съдържащи отписаната позиция на систематична и рационална основа, ако позицията е била продадена или се е обезценила.

НП129. Освен това всяка сума, свързана с конкретен времеви период, която не е била отписана при изтичане на времевия период, се признава в отчета за всеобхватния доход в този момент (вж. параграф 89А). [...]

НП130. [...]

НП131. Ако хеджираната сума за времеви период на преоценка се намали, без да се отписват свързаните активи (или пасиви), сумата, включена на отделния ред, споменат в параграф НП114, буква ж), която се свързва с намаляването, се амортизира в съответствие с параграф 92.

НП132. Предприятието може да приложи подхода, изложен в параграфи НП114-НП131, към хеджиране на портфейл, който преди е бил отчетен като хеджиране на паричен поток в съответствие с МСС 39. Такова предприятие може да отмени предишното определяне на хеджирането на паричен поток в съответствие с параграф 101, буква г) и да приложи изискванията, изложени в този параграф. То също определя наново хеджирането като хеджиране на справедлива стойност и прилага подхода, изложен в параграфи НП114-НП131, с оглед на следващите отчетни периоди.

НП133. Предприятието може да посочи прогнозна вътрешногрупова сделка като хеджирана позиция в началото на годишния период, започващ на или след 1 януари 2005 г. (или за целите на повторното представяне на сравнителната информация, началото на най-ранния сравнителен период) при хеджиране, което би отговорило на критериите за отчитане на хеджиране в съответствие с настоящия стандарт (както е изменен с последното изречение на параграф 80). Такова предприятие може да използва това обозначаване, за да приложи отчитане на хеджиране в консолидираните финансови отчети от началото на годишния период, започващ на или след 1 януари 2005 г. (или началото на най-ранния сравнителен период). Такова предприятие трябва също така да прилага параграфи НП99А и НП99Б от началото на годишния период, започващ на или след 1 януари 2005 г.. Все пак в съответствие с параграф 108Б то не прилага параграф НП99Б за сравнителната информация за по-ранни периоди.

Свързани документи:

- Международен счетоводен стандарт (МСС) 39 – резюме.